

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
10 oktober 2022 (mondelinge uitspraak 4 oktober 2022)

Zitting: 4 oktober 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van .....
De mondelinge behandeling vindt via beeld- en geluidsverbinding plaats.

Klachtnummer: KC 2022 – 074

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klager is het niet eens met de gedwongen opname. Hij is onnodig opgenomen en is niet psychotisch. Klager zegt dat hij niet psychisch ziek is.
2. Klager is het niet eens met de beperking van de bewegingsvrijheid.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 28 september 2022 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 29 september 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 29 september 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 4 oktober 2022.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 4 oktober 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op .... Hij is bekend met een ongespecificeerde persoonlijkheidsstoornis (antisociale, borderline, vermijdende en dwangmatige trekken), ADHD, recidiverende depressies en alcohol- en cannabis gebruik. Klager is in 2016 opgenomen geweest. Sinds december 2021 is Bemoeizorg en het Fact bezig klager in vrijwillige zorg te krijgen, hetgeen niet lukt. Op 9 september 2022 is klager met een crisismaatregel opgenomen.

Op 9 september 2022 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen tot en met 12 september 2022, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid zijn toegewezen.

Op 9 september 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel en wordt klager namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 9 september 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het beperken van de bewegingsvrijheid en het opnemen in een accommodatie vanwege een psychotische stoornis. Klager heeft een psychose en is daardoor een gevaar voor zijn burens. Met het beperken van de bewegingsvrijheid wordt voorkomen dat klager zich alleen buiten de kliniek bevindt.

Op 12 september 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, een machtiging tot het verlenen van de voortzetting van de crisismaatregel toegewezen tot en met 3 oktober 2022, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid zijn toegewezen.

Op 12 september 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en op 12 september 2022 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 12 september 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en wordt klager namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 12 september 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, vanwege een psychotische stoornis.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat antwoordt hij dat het niet super goed met hem gaat en dat het niet fijn is dat hij in de kliniek is opgenomen.

Gevraagd naar de reden van opname antwoordt klager dat er geprobeerd wordt hem een psychose in de schoenen te schuiven. Klager zegt dat als dat waar zou zijn, hij alles zou slikken om daarvan af te komen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij al een aantal jaren problemen heeft met de bovenbuurman en dat dit nu weer is geëscaleerd. Hij vertelt dat de politie alleen bij de bovenbuurman wil binnenkomen. Volgens klager heeft de bovenbuurman boven het bed van klager een apparaat geplaatst, dat hoge tonen geeft waar klager last van heeft. Op de vraag of

het geluid niet ergens anders vandaan kan komen antwoordt klager dat de terreur in de woning zit en het bijna niet anders kan dan dat het geluid van de bovenbuurman komt. De bovenbuurman doet volgens klager zijn voordeur niet open als hij hem wil spreken.

Gevraagd hoe het met klager op de groep gaat antwoordt hij dat het daar goed gaat. In de kliniek voelt klager de terreur van de bovenbuurman niet meer. Hij is gisteren naar huis geweest om spullen op te halen, maar de politie heeft zijn voordeur zo dicht gemonteerd dat hij niet binnen kon komen. Klager zegt dat hij al drie weken in de kliniek zit in dezelfde kleding en dat hij geen andere kleding heeft.

Gevraagd naar hoe het verder zou moeten als klager zonder behandeling op korte termijn naar huis zou gaan, antwoordt hij dat zijn vader afgelopen maart is overleden en dat hij een erfenis zal krijgen. Hij vertelt dat hij dan het probleem met geld gaat oplossen. Er zijn bedrijven die je kunt inhuren die apparaten hebben om vast te stellen dat er invloeden van buiten binnenkomen. Op de vraag of een verhuizing een optie is antwoordt klager dat hij dat niet wil omdat hij dan eerst alle schade moet betalen die er is ontstaan. Hij zegt dat de terreur al vijf jaar duurt en dat er maar drie escalaties zijn geweest, dus dat hij de marteling nog wel volhoudt. Gevraagd of klager weet wat voor een apparaat de bovenbuurman heeft, antwoordt hij dat het gaat om apparaten die alleen op het darkweb te vinden zijn en dat hij daar niet op gaat. De apparaten zijn niet regulier te verkrijgen, dat is te gevaarlijk en die zal nooit iemand kopen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat het contact met aangeklaagde niet goed is. Volgens hem gelooft aangeklaagde geen woord van hem. Het heeft geen zin om met hem te praten. Toch wil klager niet naar een andere afdeling omdat iedereen hetzelfde is en iedereen hetzelfde riedeltje afdraait, dus het hem niet uitmaakt of hij door de hond of door de kat wordt gebeten. Klager zegt dat hij ADHD en depressieve klachten heeft en dat hij hiertegen medicatie gebruikt. Als reguliere medicatie gebruikt hij Methylfenidaat en een antidepressivum. Tijdelijk gebruikt hij daarnaast Lorazepam om rustig te blijven. Hij heeft geen psychose, dat is gewoon niet waar volgens hem. Op de vraag of klager eerder opgenomen is geweest antwoordt hij dat hij toen hij twaalf jaar was in ... heeft verbleven.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd, antwoordt hij dat dit zo is. Hij zegt dat hij niet buigt voor corruptie.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat zij in de dagrapportage geen psychotische symptomen die klager heeft gevonden. Ook heeft zij geen vaststelling van de wilsonbekwaamheid gevonden. De pvp vindt dat er ten aanzien van de opname naar het nu moet worden gekeken en niet naar het verleden. De opname is niet proportioneel.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat de zorgmachtiging is aangevraagd. Aangeklaagde stelt dat klager is opgenomen met interventie van de politie op grond van gedrag zoals door de politie is opgenomen. Er was sprake van bedreiging en het vernielen van eigendommen. Diverse (onafhankelijke) psychiaters zien de belevingen en ervaringen van klager als paranoïde wanen. Klager zou prima ambuland behandeld kunnen worden, maar dat weigert hij.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat de opname noodzakelijk is om behandeling mogelijk te maken en dat door het beperken van vrijheden verdere escalatie kan worden voorkomen. Aangeklaagde vertelt dat klager gisteren graag naar huis wilde, maar dat hij niet wilde dat er iemand van het Fact zou meegaan. Aangeklaagde heeft klager het vertrouwen gegeven om alleen te gaan en dat dat goed is gegaan, al hoort hij tijdens de zitting dat klager een breekijzer in de voordeur van zijn woning heeft gezet om binnen te proberen te komen. Dat laat hij nu buiten beschouwing.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat de bewegingsvrijheid die klager gisteren heeft gekregen niet betekent dat er vanaf nu anders mee wordt omgegaan. De rechter heeft de beperking van de bewegingsvrijheid als mogelijkheid van verplichte zorg ingezet en het hangt van de omstandigheden en het gedrag van klager af of hij deze vrijheid krijgt.

Gevraagd naar de ontwikkeling van de relatie met klager antwoordt aangeklaagde dat klager hem niet ok vindt, maar dat klager het liever met aangeklaagde 'uitvecht', dan dat hij naar een andere afdeling wordt overgeplaatst.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 9 september 2022 genomen crisismaatregel en de door de rechtbank op 12 september 2022 toegewezen machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch- als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 9 en 12 september 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 9 en 12 september 2022 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klager heeft hier tegenovergesteld dat bij hem geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat er geen sprake is van een psychotisch toestandsbeeld. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een psychische stoornis zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de burgemeester op 9 september 2022 een crisismaatregel heeft genomen en de rechtbank op 12 september 2022 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de burgemeester en de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging zijn gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twifelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvvgz.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 9 september 2022 en 12 september 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op 9 september 2022 en 12 september 2022 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 9 en 12 september 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 9 september 2022 en 12 september 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder opname en het beperken van de bewegingsvrijheid gedurende langere tijd een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel. Klager was geagiteerd en geladen in het contact voor opname. Hij was in zijn woning, die erg verwaarloosd is, aan het schreeuwen en heeft een houten balk naar de buurman gegooid. Ook heeft klager de politie bedreigd met een ijzeren staaf. Er was aldus sprake van agressie naar derden en het gevaar agressie over zichzelf af te roepen. Klager persisteert tijdens de zitting in zijn mening dat hij door de politie en zijn bovenbuurman wordt geterroriseerd. Klager heeft geen ziektebesef of -inzicht en is niet in staat tot een redelijke waardering van belangen ter zake psychiatrische behandeling en veiligheid.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg in de vorm van de gedwongen opname en het beperken van de bewegingsvrijheid voldoen aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg middels de opname en het beperken van de bewegingsvrijheid op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegron**d.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1: **ongegron**d

Klachtonderdeel 2: **ongegron**d

Deze beslissing is genomen door:

Mw. drs. S.J.M. de Neeve, voorzitter,
Dhr. drs. T.M. Lenz, psychiater,
Mw. M.P. Bom - Bos, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.